

som turde siges at være meget betydeligt. Det skal imidlertid her bemærkes, at, som det vil ses, ere 50 af disse Kanoner, nemlig 30 i 1875 og 20 i 1876, anskaffede ikke kort efter, omtrent et Par Aar efter, at man alt hos os havde begyndt og maatte have begyndt at tænke paa Indførelsen af et helt nyt Feltmateriel, og ligeledes i 1874 12 Affutager og i 1876 6 Affutager, i Alt 18 Affutager, anskaffede efter samme Tid. Man begyndte, som jeg nærmere skal komme til at nævne, i 1873 at have sin Opmærksomhed henvendt paa den formentlige Nødvendighed af at faae et helt nyt Feltmateriel i Løbet af kort Tid, og desuagtet har man, som sagt, senere anskaffet 50 Kanoner af de gamle og 18 Affutager, skøndt Antallet af det, man allerede havde, ikke var ubetydeligt. Der kan naturligvis henvises til, at det er ifet i Følge tidligere afsluttede Kontrakter. Hvor naar disse Kontrakter ere afsluttede, og om de ere sluttede med absolut bindende Forpligtelser for Krigsbefyrelsen til at modtage disse Kanoner under alle Forhold, foreligger ikke oplyst; men det kan komme til det, hvis det maatte have nogen væsentlig Betydning med Hensyn til Forslagets Stæbne. Men selv om det var saaledes, at Kontrakt havde foreligget, kunde det formentlig siges, at man kunde have optaget en Forhandling om en foreløbig Udsættelse af dens Opfyldelse, indtil man saae, hvilket Resultat de nye Overveielser maatte føre til, eller om at løses fra Kontrakten ved et lille Offer til vedkommende Fabrik. I den Henseende kunde vi mulig faae at høre den meget cærede Krigsministers nærmere Udtalelse. Men idet jeg fremhæver, at vort Artilleri indtil den nyere Tid har ment, at vort Artilleri i Henseende til Skudsikkerhed og Virkning stod endogsaa høit i Rækken blandt det eksisterende Feltartilleri, altsaa ment i den sidste halve Snes Aar at have fulgt med Tiden, og under denne Forudsætning har stillet sine Fordringer til os gennem Krigsministeriet, saa skal jeg dertil føie, at Artilleriet ikke i alle disse Aar har mødt nogenfømhelst Banskellighed ved hos Rigsdagen at faae bevilget det fornødne Styts efter eget Onske. Det er muligt, at Rigsdagen endog er gaaet noget for vidt i sin Villighed; men Rigsdagen kan undskyldes, naar den ikke i den Grad har fulgt med, at den vidste, at det saae saaledes ud, at vi om meget kort Tid vilde komme til at kassere det, som vi endogsaa i Aar og ifjor havde været med til at anskaffe. Men uagtet det Artilleri, vi saaledes have haat, ingenlunde i Henseende til sin Brugbarhed i den For-

stand kan siges at være forviist fra Europa eller de civiliserede Stater, at man ikke skulde have noget lignende andetsteds, saa har man dog, foranlediget ved den væsentlige Forandring, der foregit paa Artillerividenskabens Omraade ved Fremkomsten af den Kruppske Kanon i 1873 ganske naturlig fra Artilleriets Side — og det maa man paaskønne — været opmærksom paa, at en Forandring var nødvendig. Efter en kort Prøvetid, tror jeg at turde sige, blev denne Kanon indført i Preussen i 1873—74 og den ældre Bagladefanon fuldstændig affastet, og at denne Forandring vakte Opmærksomhed hos os, var, som sagt, meget naturligt. Det synes imidlertid, at man i alt Fald hos den mere ledende Del af vort Artilleri var tilbøielig til at bliue ved Forladefanon. Mod Forsøgene paa, om det var gjørligt, turde vist ingen Indvending reises, og man bestilte derfor i 1873 en første og i Februar 1874 en anden Forladefanon, begge af Støbestaal, den ene kommende nordfra, den anden sydfra, saaledes som nærmere angivet i Betænkningen, med den Hensigt at prøve, om man ved disse kunde opnaa de samme Resultater, som man maatte antage eller som man vidste, at man i Preussen var kommen til med den Kruppske Bagladefanon. Ved Forhandlingerne med Krupp i Februar 1874 om Leveringen af en Forladefanon modtog man fra ham det Svar, at han vel ikke vilde paatage sig at levere nogen Forladefanon, men derimod vilde levere den danske Krigsbefyrelse til Prøve en Bagladefanon af den her omhandlede Konstruktio. Man var imidlertid endnu ikke hos os kommen saa vidt, at man endog kun vilde prøve den af Preussen alt indførte Bagladefanon, og man modtog derfor ikke Krupps Tilbud. Først 4—5 Maanedere efter modtog man hans Tilbud, og i Juni 1874 blev der da afsluttet Kontrakt om Levering af en saadan Prøvefanon, der modtoges samtidig med den tydske Forladefanon i December 1874. Nu staar det saaledes i alt Fald for en større Del af Udvalget, ja jeg tør maasse sige for hele Udvalget, at, da man endelig, efter at have begyndt Sagen i 1873, havde faaet foruden den første Forladefanon to Støbestaalkanoner, den ene af Forlade- og den anden af Bagladefonstruktio i den Hensigt at faae prøvet, hvilken Virkning i og for sig og i Forhold til den hidtilværende Kanon og for det Tredie, hvilken Virkning disse Kanoner maatte have, prøvede indbyrdes med hinanden, saa maatte det ligge nærmest — saaledes forekommer det i